

Nr 275.

Av herr **Lindhagen**, om anslagen till den statsunderstödda egnahemsverksamheten.

Förmodligen bör det vara ostridigt, att om egnahemsverksamheten skall utvidgas med de i egnahemspropositionen föreslagna nya uppgifterna, så måste anslagen betydligt ökas. Kolonisationssakkunniga ha emellertid allenast markerat en ökning av statslånen med 2,000,000 kronor, under det propositionen avstått även från denna framryckning i anslagsbeviljandet. Med en sådan ordning blir det väl ej någon mening med det hela.

För flottans nybyggnad beräknades nyligen 106,000,000 kronor, och årligen väckas motioner om betydande ökningar av anslagen till militärväsendet. Det finnes således förmodligen pengar. Utgifter, som här ifrågakomma, äro till för nybyggnad av det inre försvaret, och de få produktiv användning utan begränsning till tiden.

Kolonisationssakkunniga ha fyllt en nödvändig uppgift i att uppgöra en organisationsplan för låneverksamheten och övriga utgifters bestridande. De tidigare jordkommissionerna hade till uppdrag och enligt sin sammansättning att konstatera de faktiska förhållandena, uppställa de av dessa förhållanden påkallade problemen, framlägga förslag till allmänrättsliga och administrativa lösningar, upprita grunddragen av organisation samt erinra om de erforderliga anslagskraven. De sakkunniga ha emellertid ej byggt på dessa grundvalar i sina ekonomiska detaljarbeten utan lämnat dem obesedda åsido samt okritiskt kastat det nya problemet helt enkelt väsentligen i armarna på den gamla egnahemsorganisationen, uppbyggd på de tekniska jordbruksanstalternas grund. Sakkunnigas instruktioner kunna möjligen tolkas i den andan, vilket ock regeringen nu godkänt, men tvingade ingalunda därtill icke ens i fråga om förbudet att befatta sig med expropriationsbestämmelser.

Beträffande bidrag utan återbetalningsskyldighet till medellösa jordbruksökande, så finns redan en ansats därtill i premielånen, som kunna utbyggas. Under världskrisen subvenerades både nyodlingar och bostadsbyggande på nämnda sätt. Anses de nuvarande budgeterna ej räcka till för ovan nämnda ändamål, måste beloppet — nöden har nämligen ingen lag — anskaffas genom lånemedel eller beskattning. Jordkommissionen har för sådan händelse ifrågasatt övervägande av en extra beskattning på förmögenheten.

Det hemställas,

att, riksdagen med anledning av egnahemspropositionen, såvitt rör dess *anslagskrav*, ville

1) anslå erforderliga låne- och understödsmedel för de nya sociala uppgifter, som med anledning av propositionen och väckta motioner nu skola tillgodoses; samt

2) i sådant avseende, enligt statsutskottets närmare utredning, bevilja ett ytterligare anslag motsvarande exempelvis vad som ansetts böra ifrågakomma för flottans nybyggnad eller 106,000,000 kronor.

Stockholm den 16 mars 1928.

Carl Lindhagen.